

Mesures i recomanacions per a la COVID-19 dels serveis de centre de dia per a gent gran

Juny 2021

Direcció del document

Aina Plaza, directora general de l'Autonomia Personal i la Discapacitat

Anna Vila, Direcció General de l'Autonomia Personal i la Discapacitat

Joan Carles Contel, Programa de Prevenció i Atenció a la Cronicitat

Autors

Aina Plaza, directora general de l'Autonomia Personal i la Discapacitat

Annabel Pedrol, Servei de Salut Pública al Barcelonès Nord i Maresme

Àngel Jover, Direcció Assistencial d'Atenció Primària de l'Institut Català de la Salut

Anna Vila, Direcció General de l'Autonomia Personal i la Discapacitat

Joan Carles Contel, Programa de Prevenció i Atenció a la Cronicitat

Rafael Ruiz Riera, director Estratègic d'Atenció Primària i Salut Comunitària

Sebastià Santa Eugènia, Pla director sociosanitari i Programa de Prevenció i Atenció a la Cronicitat

Índex de continguts:

Introducció	4
Objectius	5
Nous ingressos i actuacions principals dels serveis de centres de dia per a gent gran	6
Criteris bàsics per la prestació del servei en centres de dia de gent gran	6
Mesures protecció	7
Criteris de tancament de l'activitat presencial grupal i recomanacions per als serveis que no poden funcionar a plena ocupació ni desenvolupar activitats presencials grupals	8
Criteris d'accés de les persones ateses i els professionals del centre	9
Gestió de l'aparició de casos	9
Detecció de casos	9
Estudi de contactes	9
Acabament de l'aïllament de casos i contactes	10
Mesures de protecció i de seguretat per a les persones usuàries, per als professionals del centre i en relació amb l'activitat del centre i la interacció amb l'exterior	11
Recomanacions generals	11
Recomanacions al personal del servei:	12
Normes generals als centres	13
Neteja i desinfecció	13
Ventilació i sistemes de climatització	14
Unitats estables de convivència	15
Interacció amb l'entorn exterior	16
Seguretat en la mobilitat i transport adaptat	17
Responsabilitats de la direcció dels centres i dels professionals a càrrec de les institucions	17
Cribratges a professionals	20
Annex 1: Serveis de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública	21
Annex 2: Llistat de comprovació de símptomes	23
Bibliografia	24

Introducció

Els centres de dia i els serveis d'atenció integral per a persones grans han d'adaptar la seva dinàmica en l'abordatge de la COVID-19 a unes mesures de màxima prevenció i protecció per evitar contagis en una població molt vulnerable, que compta amb una diversitat de segments i perfils quant a edat, discapacitat, patologies associades i autonomia personal, promovent que les mesures i recomanacions permetin atendre adequadament les necessitats de la persona i del seu entorn familiar.

La situació de pandèmia i la suspensió de les activitats en centres de dia per a gent gran ha suposat, entre d'altres, per a les persones usuàries i les famílies:

- Aïllament social per la impossibilitat en molts casos de poder assistir al centre
- Deteriorament de les capacitats cognitives i físiques
- Modificació potencial d'hàbits saludables (alimentació, exercici físic, rehabilitació....)
- Sobrecàrrega dels cuidadors principals amb risc de claudicació

A mesura que millora la situació epidemiològica, i que el **nivell d'immunització hauria d'arribar com a mínim al 85% per part dels persones usuàries del centre de dia i els professionals del centre gràcies a la campanya de vacunació**, cal **anar recuperant la normalitat** de l'activitat, la interacció i els vincles entre les persones.

Els **centres hauran d'oferir la vacunació als professionals que s'incorporin al servei**. Sempre que sigui possible uns dies abans de la seva incorporació. També en el cas de la **incorporació de nous usuaris es recomanable la seva vacunació prèvia a la seva assistència al centre dia**. Aquest és un grup prioritari objecte de vacunació.

No obstant això, s'hauran de seguir les normes de prevenció establertes relacionades amb neteja, desinfecció i protecció.

En aquesta nova situació cal que adaptem les mesures a prendre dins dels centres. En la situació epidemiològica actual la prioritat és recuperar al màxim la normalitat convivencial i les activitats en els centres de dia, mantenint encara mesures de prevenció i seguretat per evitar contagis

El document que es presenta estableix **critèris i mesures per adaptar el funcionament dels centres a aquesta nova etapa** que s'obre amb la vacunació de les persones usuàries i treballadors. No obstant això, les entitats proveïdores han de poder generar un entorn de seguretat a les persones ateses i al conjunt de professionals davant els riscos del COVID-19.

Cal adequar el contingut del Pla a les especificacions que estableixin les diferents ordres, normatives, i instruccions que es vagin publicant, tant pel que fa a les mesures d'higiene i prevenció com pel que fa a les condicions en les quals ha de desenvolupar-se l'activitat.

En aquest període totes les **persones usuàries i professionals seran objecte de control clínic diari** (segons model annex), excepte en les persones que han estat casos COVID confirmat en els últims 3 mesos i les persones usuàries i els professionals correctament vacunades que no presentin símptomes compatibles.

Aquestes mesures es poden veure modificades segons l'evolució de la pandèmia, de l'aparició de noves soques variants, així com de l'evidència disponible. La diversitat de tipus de centres i persones requerirà adaptacions en la seva aplicació, sempre respectant les indicacions de seguretat.

Aquest protocol recull moltes de les recomanacions recollides en l'actualització del document "[Gestió de la infecció pel coronavirus SARS-CoV-2 en l'àmbit residencial Pla sectorial](#)".

Objectius

Els objectius d'aquestes mesures serien:

- Disposar de les recomanacions que garanteixin un procés d'atenció a les persones que són ateses en serveis de centre de dia per a persones grans, seguint les directrius de Salut Pública, i en consens amb el Departament de Drets Socials, les entitats socials i la participació de persones expertes.
- Definir el conjunt de mesures que facilitin mantenir al màxim el funcionament presencial d'aquests serveis, i en cas de no ser possible, articular alternatives que donin resposta a les necessitats de les persones ateses, dins de l'entorn domiciliari, entorn residencial o d'altres, tenint en compte el context epidemiològic en que es trobi el centre de dia.

Aquestes recomanacions s'apliquen als següents serveis diürns:

- Serveis de Centre de dia per a gent gran amb caràcter temporal o permanent (CDia)
- Servei d'Atenció integral a les persones grans en l'àmbit rural (SAIAR)

Nous ingressos i actuacions principals dels serveis de centres de dia per a gent gran

Els centres de dia reprendran nous ingressos i potenciaran el màxim la realització en el propi centre de dia, de les actuacions que són fonamentals per al benestar físic i emocional de les persones usuàries i les seves famílies.

En el cas de la incorporació de nous usuaris es recomanable la seva vacunació prèvia l'assistència al centre de dia. Aquest és un col·lectiu prioritari objecte de vacunació. La persona i/ família s'hauria de posar en contacte amb el seu EAP per dur a terme procés de vacunació de manera prioritària

Les àrees principals d'intervenció són les següents:

- Atenció sanitària i social:
 - Valoració i atenció infermera, treball social i psicològica si escau.
 - Atenció en AVD (higiene, alimentació,..)
- Atenció rehabilitadora i funcional amb la intervenció de serveis de fisioteràpia i teràpia ocupacional
- Atenció orientada a l'estimulació motriu i cognitiva
- Activitats de promoció i enfortiment àmbit relacional, de socialització i de suport emocional
- Prevenció sobrecàrrega i claudicació per part cuidador

Criteris bàsics per la prestació del servei en centres de dia de gent gran

Per als centres de dia independents i els integrats que funcionen independentment d'un centre residencial es recomana que **la cobertura vacunal de les persones usuàries sigui igual o major al 85%.**

Els centres de dia integrats en un centre residencial que comparteixin accessos, professionals i activitats amb persones ateses a la residència, podran obrir la seva activitat en el moment que s'asseguri que la cobertura vacunal de les persones usuàries es igual o major al 85% acomplint amb la resta de mesures d'aquest apartat.

Els centres de dia integrats que no poden funcionar com un centre de dia independent i no tenen cobertura vacunal del 85% en persones usuàries, de forma extraordinària i transitòria per causa del COVID-19, el servei d'estada, les activitats de dinamització sociocultural, les activitats de lleure i la mantenició pròpies dels serveis d'acolliment diürn, poden prestar-se en **espais alternatius o equipaments comunitaris adequats** que compleixin els requisits de seguretat, higiene, aforament, ventilació i accessibilitat, sota la responsabilitat del titular del servei d'acolliment diürn autoritzat. Aquest compliment de requisits bàsics haurà de comptar amb el vistiplau del Departament de Serveis Socials a través dels SSTT.

Mesures protecció

Els centres de dia per a gent gran podran dur a terme **l'activitat presencial grupal** tenint en compte els següents criteris:

- Garantir una **distància d'1,5 metres i un espai de 2,5m²/persona** en qualsevol de les activitats i serveis grupals que es duen a terme a l'interior del centre; així com la **capacitat de ventilació suficient** en cadascun dels espais habilitats per a les activitats grupals. Si el centre de dia té una cobertura vacunal de professionals i persones ateses igual o superior al 85% es podrà mantenir l'activitat a una distància mínima d'1m entre persones, amb les corresponents mesures de protecció (mascareta, higiene de mans i espai ventilat)
- Organitzar l'**atenció presencial en "grups estables" de persones ateses i de professionals. S'introdueix el concepte de grups o unitats estables de convivència.**

Així doncs i davant la necessitat de mantenir el distanciament físic i la distància en activitats grupals, espais comuns i menjador, si escau, podrà adoptar-se temporalment una atenció per franges horàries i/o alternança en dies de la setmana. Així per exemple es poden establir 2 torns dins l'horari general d'atenció, amb 2 torns de dinar, o bé altres mesures organitzatives dels grups que considerin els centres, que donin resposta a les necessitats de les famílies i garanteixin la distància esmentada i les mesures de ventilació. Entre aquestes mesures també seria possible cercar espais alternatius en el propi centre o altres ubicacions alternatives. L'ús d'aquests requerirà d'un procés de neteja i desinfecció i ventilació dels espais, després de l'ús d'un grup de convivència i abans de l'ús per un altre grup.

Pel que fa a garantir una correcta sectorització d'espais, circuits i distàncies dins el centre de dia, serà de molta utilitat per a treballadors i usuaris que aquesta sectorització quedi identificada molt visualment amb diferents colors i senyalitzacions.

Criteris de tancament de l'activitat presencial grupal i recomanacions per als serveis que no poden funcionar a plena ocupació ni desenvolupar activitats presencials grupals

En el moment en què apareix **un sol cas a un centre ja es considera que és un brot**. La Direcció del centre haurà de notificar-ho al servei de vigilància epidemiològica que correspongui en funció de l'àmbit territorial. (vegeu **Annex 1**).

Sota les seves directrius s'iniciarà l'estudi epidemiològic i la realització de proves PCR a les persones usuàries i treballadores exposades que es considerin "contactes estrets" (*veure definició actualitzada de "contacte estret" en apartat corresponent*), inclosos els professionals externs, i a familiars i/o cuidadors externs si es considera pertinent

També, a criteri de l'autoritat sanitària, es dictaran les mesures que cal adoptar per minimitzar la transmissió del virus, les quals poden suposar el confinament domiciliari de tot el grup de convivència, inclosos els professionals, durant el temps necessari per fer la quarantena i fins i tot la suspensió de les activitats del centre fins que el brot estigui controlat.

En el cas que la persona no pugui assistir a un centre de dia per cessament de l'activitat en el centre o bé per no poder atendre a la totalitat de les persones usuàries, s'ha d'activar diferents serveis que facilitin la prestació de serveis de cura, teràpies i rehabilitació mitjançant l'atenció domiciliària, atenció telemàtica o bé d'atenció presencial estrictament individual i amb cita prèvia, com ja s'havia planificat durant les diferents etapes de desconfinament.

Aquesta atenció serà prioritària en els següents casos:

- Les persones en situació de dependència amb més necessitat de suport i d'atenció continuada, gran dependència, així com també la necessitat de suport associat a trastorns de conducta o problemes de salut mental afegits,
- Les persones vulnerables derivades d'urgència social (dificultat de les persones cuidadores per fer-se'n càrrec)
- Les persones que els seus cuidadors familiars treballen en serveis essencials.

Pel que fa a l'atenció presencial individual i amb cita prèvia al propi centre, caldrà realitzar una neteja, desinfecció i ventilació prèvies de les zones o espais que s'utilitzin, i sempre entre dues cites, i la prestació del servei es centrarà en l'atenció

rehabilitadora, terapèutica i de cures, sense dur a terme cap activitat grupal ni ocupacional.

L'atenció domiciliària es durà a terme preferentment per part del centre de dia o de l'entitat que gestiona el servei i en cas que no sigui possible s'acordarà atenció amb els serveis socials bàsics de referència de la persona usuària.

Criteris d'accés de les persones ateses i els professionals del centre

Les persones ateses i els professionals no hauran de presentar simptomatologia compatible amb la COVID-19 i no hauran d'haver estat en contacte estret amb cap cas sospitós, probable o confirmat de COVID-19 en els darrers 14 dies. En tal cas, s'abstindran d'anar al centre, o si escau, al domicili. Es recomana comprovar prèviament la situació de les persones en relació amb la COVID-19 d'acord amb el llistat de símptomes de l'**Annex 2**.

Aquesta recomanació és per a qualsevol intervenció que es realitzi des del centre de dia ja sigui presencial grupal, individual presencial o atenció en el domicili.

Gestió de l'aparició de casos

Detecció de casos

Si alguna persona usuària passa a tenir la consideració de cas sospitós, es procedirà a la suspensió de la seva assistència al servei de centre de dia i al seu aïllament immediat.

Si algun professional passa a tenir la consideració de cas sospitós, es retirarà del lloc de treball i se li indicarà que contacti amb el Servei de Prevenció de Riscos Laborals de la seva empresa perquè li faci la valoració i les proves corresponents.

En ambdós casos, la direcció del centre ho ha de comunicar al seu referent del Departament de Drets Socials. Si es confirma que la persona usuària té COVID-19, conjuntament amb l'EAP, Salut Pública (servei de vigilància epidemiològica territorial: Annex 1) i el Departament, s'haurà de procedir a realitzar l'estudi de contactes així com valorar el possible tancament del servei de centre de dia.

Estudi de contactes

Un cop notificat el cas sospitós, el servei d'epidemiologia iniciarà les activitats d'identificació de "contactes estrets". El període a considerar és des de 48 hores

abans de l'inici de símptomes del cas sospitós fins al moment en què el cas és aïllat. En els casos asimptomàtics confirmats per PCR o TAR, els contactes es buscaran des de 48 hores abans de la data de la recollida de la mostra.

La consideració o no de contacte estret, d'un usuari o un treballador, la donarà l'estudi epidemiològic del brot. Tanmateix, de manera general es considera **com a "contacte estret"**:

- Qualsevol persona no vacunada o incorrectament vacunada que hagi proporcionat cura a un cas: personal sanitari, sociosanitari, social i d'atenció directa **que no han utilitzat mesures de protecció adequades**, familiars o persones que tinguin un altre tipus de contacte físic similar.
- Qualsevol persona no vacunada o incorrectament vacunada que hagi estat en el mateix lloc que un cas a una distància **<2 metres** (ex: convivents, treballadors de la llar, visites i altres tipus de contactes esporàdics: sexuals, companys d'oci ...) durant almenys **15 minuts sense protecció adequada**. Per tal de concloure que s'ha mantingut una protecció adequada, s'ha de valorar de forma rigorosa l'existència de mesures de protecció durant tot el temps de contacte.
- Els **professionals degudament protegits, no es consideraran contactes estrets i per tant no han de fer quarantena, però se'ls haurà de fer PCR per detectar possibles portadors asimptomàtics** excepte en els casos que el control del brot no ho requereixi.
- **Amb la evidència que disposem actualment, les persones correctament vacunades, no es consideren contactes estrets en cap de les anteriors situacions**, i per tant no hauran de fer quarantena.
- No es considera una protecció adequada l'ús de mascaretes no homologades.

Les persones usuàries o els professionals que es considerin contactes estrets hauran de fer quarantena al seu domicili.

Acabament de l'aïllament de casos i contactes

El seguiment i l'alta dels casos són prescrits pels professionals sanitaris del centre d'atenció primària de referència.

La durada de l'aïllament és diferent segons la situació clínica de l'individu:

- L'aïllament del cas s'ha de mantenir fins que transcorrin almenys 72 hores des de la resolució completa dels símptomes amb un mínim de **10 dies** des de l'inici dels símptomes

- La PCR NO és un bon indicador per retirar l'aïllament d'un cas ja que pot mantenir-se positiva durant molt temps sense que això signifiqui que la persona té capacitat infectiva. **Per això no s'ha de fer de forma sistemàtica per finalitzar el període d'aïllament.** Si persisteix algun símptoma després del 10è dia es pot fer una determinació d'IgG. La detecció de la IgG positiva permetrà retirar l'aïllament, ja que els estudis realitzats no han detectat risc de contagi en aquests casos.

Als contactes estrets del cas positiu, se'ls ha de fer en el moment de confirmació del cas una PCR. Si és positiva, passa a ser considerat un cas nou. Si és negativa, hauran de fer quarantena igualment.

En tractar-se d'un entorn vulnerable, la quarantena de les persones usuàries amb risc d'haver estat infectades (contactes estrets) dura 14 dies des de l'últim contacte amb el cas. Cal realitzar una PCR al final d'aquest període i si és negativa finalitza la quarantena. Si és positiva passen a ser considerats un cas.

Mesures de protecció i de seguretat per a les persones usuàries, per als professionals del centre i en relació amb l'activitat del centre i la interacció amb l'exterior

Recomanacions generals

El personal, les persones que acudeixen al servei diürn, els visitants i els treballadors externs que realitzen activitats als servei o que porten material han de prendre precaucions per protegir-se a ells mateixos i a les persones ateses al servei.

Aquestes precaucions inclouen:

- **Rentar-se les mans amb o aigua i sabó o solució alcohòlica durant almenys 20 segons.** Es recomana **disposar a les entrades dels centres dispensadors de solució hidroalcohòlica.**
- Esternudar o tossir en un mocador, i rebutjar-lo immediatament o a un colze i després rentant-se les mans.
- **Mantenir almenys 1,5 metres l'un de l'altre i un espai de 2,5 m²/persona.**
- Portar **mascareta quirúrgica.**
- L'ús d'aquests espais entre grups requerirà una **neteja, desinfecció i sobretot ventilació després del seu ús per part de cada grup i abans de l'ús per un altre.**

Recomanacions al personal del servei:

- El personal ha de portar **mascareta quirúrgica** i aplicar el **rentat de mans periòdic**. La mascareta quirúrgica ha de ser d'ús exclusiu per al centre. No es pot anar amb la mateixa mascareta que s'ha dut pel carrer. Després del seu ús, o en cas que es deteriori, s'ha de rebutjar i canviar per una de nova.
- També portarà guants tothom que entri en contacte físic amb altres persones o hagi de tocar superfícies, eines o elements compartits que també toquin altres persones. S'ha de rentar les mans després de posar-se la mascareta, si toquen la seva mascareta mentre la porten, i després d'haver-se tret i llançat la mascareta i els guants. El personal ha de recordar i ajudar als assistents al centre que han de prendre aquestes precaucions.
- Els professionals quan prestin serveis de rehabilitació amb contacte físic directe, canvis posturals, higiene corporal, i activitats susceptibles d'exposició a secrecions, hauran de portar mascareta FFP2, bata o davantal, guants i pantalla facial o ulleres. En aquest cas la mascareta FFP2 no pot ser la mateixa que s'usa per anar pel carrer. Cal vigilar que no se sobrepassi el temps marcat pel fabricant i que es canviï quan es compleixi aquest temps i sempre que es nulli o deteriori.
- El personal del centre no ha d'anar a treballar si té símptomes o ha estat en contacte estret amb un cas els 14 dies anteriors. Això s'aplica a tots els membres del personal, des de professionals directes fins a proveïdors que tenen contacte indirecte amb assistents als centres, personal que acompanya les persones al centre i voluntaris.

Altres recomanacions addicionals:

- Mantenir les distàncies de seguretat sempre que sigui possible.
- Cal portar els cabells recollits.
- Les ungles de les mans s'han de portar curtes i sense esmalt.
- No s'han de portar polseres, anells ni braçalets.
- La higiene de mans és una de les mesures principals de prevenció i control de la infecció. La higiene de mans s'ha de fer de manera general amb aigua i sabó, tot i que si les mans no estan aparentment brutes es poden fer servir productes de base alcohòlica.
- Cal realitzar la higiene de mans abans i després del contacte amb cada resident i després del contacte amb superfícies o equips potencialment contaminats. (Pòster de l'OMS sobre "Momentos para la higiene de las manos")

en Atención sanitaria de Residencias de la tercera edad":
https://www.who.int/gpsc/5may/Poster_residential_home_Sp.pdf?ua=1

- Cal realitzar la higiene de mans abans de col·locar l'EPI i després de la seva retirada.

Normes generals als centres

- Correcta ventilació dels espais (vegeu apartat corresponent d'aquest document).
- És millor posar cartells informatius sobre la higiene de mans a l'entrada dels centres, passadissos i zones comunes.
- Cal disposar de sabó amb dosificadors i tovalloles de paper per a la higiene de mans en els lavabos dels centres, per a residents, visitants i professionals.
- Cal disposar de dispensadors amb solució hidroalcohòlica per a la higiene de mans.
- Cal disposar de contenidors de residus amb tapa d'obertura de pedal en cada espai

Neteja i desinfecció

Cada centre, en funció de la seva qualificació, ha de disposar d'un protocol de neteja i desinfecció on s'indica com s'ha de realitzar la neteja i desinfecció en funció de cada zona, d'acord amb la seva utilització, l'aforament, la freqüència de trànsit o ocupació, els tipus d'activitats i els usos.

Si la desinfecció la fan empreses i entitats* que realitzen serveis a tercers han d'estar inscrites al [Registre Oficial d'Establiments i Serveis Biocides](#) (ROESB o ROESP).

**Empreses de tractaments de desinfecció de l'aire, superfícies, materials, equips i mobles (tractaments d'àmbit ambiental) o de desinfecció de materials, equips, superfícies i utensilis relacionats amb la manipulació, emmagatzematge i consum d'aliments i alimentària (tractaments d'àmbit alimentari).*

Tanmateix, d'acord amb el criteri establert pel Ministeri de Sanitat, **de manera excepcional i mentre duri la situació de pandèmia**, no procedeix la inscripció al Registre Oficial d'establiments i serveis biocides de les empreses de serveis a tercers de neteja que utilitzin desinfectants, sempre que **utilitzin només desinfectants registrats i autoritzats pel Ministeri de Sanitat per a ús professional** i com a complement de les seves activitats de neteja. Podeu trobar més informació sobre aquests criteris al següent enllaç: [Nota sobre la utilización de desinfectantes de uso profesional por las empresas de limpieza.](#)

Productes viricides autoritzats

Els productes desinfectants que s'utilitzin han d'estar inscrits al Registre de plaguicides no agrícoles o biocides o al Registre Oficial de Biocides, de la Direcció de Salut Pública, Qualitat i Innovació del Ministeri de Sanitat per al Tipus de Producte 2: productes per a la desinfecció de superfícies i aèria, d'ús ambiental o per al Tipus de Producte 4: productes de desinfecció d'ús en l'àmbit alimentari, en cas de superfícies que han d'estar en contacte amb aliments.

El **lleixiu** es pot utilitzar també malgrat no figuri a l'esmentat registre. Es pot utilitzar una concentració d'hipoclorit sòdic al 0,5% durant 1 minut o bé al 0,1 % durant 5 minuts. Per a obtenir una solució al 0,1% es pot fer una dilució 1:50 d'un lleixiu habitual que té una concentració al voltant del 5%, barrejant 20 ml de lleixiu en 1 litre d'aigua, o bé posant 1 part de lleixiu i 49 parts d'aigua. Aquestes solucions de lleixius s'han de preparar diàriament i s'han de deixar actuar durant uns minuts per assegurar una desinfecció eficaç.

Document de referència: [Neteja](#) i [desinfecció](#)

Ventilació i sistemes de climatització

Amb l'evidència disponible, la ventilació és una de les mesures més importants.

Com a criteri general, és recomanable **mantenir les instal·lacions interiors ventilades, mantenint permanentment les finestres i portes obertes, sempre que es pugui. Cal cercar l'equilibri entre la ventilació i el confort tèrmic i acústic.** Per això, quan no sigui factible mantenir les finestres i/o portes obertes, cal fer-ho durant **el màxim de temps possible i el màxim nombre de vegades.**

Per tal que la ventilació sigui efectiva, convé provocar fluxos d'aire entre finestres o entre portes i finestres, obrint finestres o portes que es trobin oposades entre sí **per tal que corri l'aire, aconseguint una ventilació creuada**, de forma que facin un escombrat de l'aire interior i es renovi amb l'aire exterior. Cal evitar, però els corrents d'aire que no estiguin associats a la ventilació. i evitar també que es produeixin corrents d'aire de zones amb presència de casos possibles, probables o confirmats de COVID-19 cap a zones lliures de COVID-19.

La ventilació requerida en una estança és proporcional a la seva ocupació, per tant, en cas de ventilació insuficient, es pot optar per reduir-ne l'ocupació. La **reducció de l'ocupació** facilita el compliment de la distància de seguretat a més de possibilitar una correcta renovació de l'aire.

Els **menjadors compartits i altres espais on hi ha consum d'aliments o beguda** són també espais d'especial atenció, atès que al moment de menjar o beure no s'usa

masketa, per la qual cosa també s'hi recomana una **ventilació màxima i continuada**

En els espais que no tinguin una bona ventilació natural, es pot adoptar alguna mesura complementària, com la **instal·lació de ventilació forçada**, individual o centralitzada.

En els edificis que disposin de sistema de climatització cal que funcioni amb la màxima aportació d'aire de l'exterior que sigui factible.

Es recomana seguir els criteris de renovació d'aire establerts en el Reglament d'Instal·lacions Tèrmiques en els Edificis (RITE), que és d'aplicació a instal·lacions fixes de climatització en els edificis de nova construcció i quan hi ha reformes d'aquestes instal·lacions

Consulteu el document de referència per a més detalls:

[Ventilació i sistemes de climatització en establiments i locals de concurrència humana](#)

Unitats estables de convivència

L'organització de nuclis socials estables, o unitats estables de convivència formades per les mateixes persones usuàries i professionals, constitueix una estratègia que pot reduir el risc d'infecció entre professionals i les persones usuàries. A més aporten una convivència més estable i que millora el benestar emocional, així com faciliten la represa de la quotidianitat, en la realització d'activitats individuals i grupals.

- Les persones usuàries i els professionals es divideixen formant **unitats estables de convivència màxim d'unes 10-15 persones**, segons les possibilitats organitzatives del centre. Sempre que sigui possible és recomanable tenir unitats de convivència més petites d'entre 6-10 persones
- Es designen espais específics per a cada unitat convivencial, de manera que les persones usuàries i professionals d'una mateixa unitat comparteixen els mateixos espais (sales de estar-menjador, zones del jardí o terrasses...).
- En cas que no es puguin separar els espais entre unitats, els espais comuns s'hauran de netejar entre ús i ús (per exemple, l'espai de rehabilitació).
- En un mateix espai gran poden conviure diferents unitats convivencials sempre que no hi hagi relació entre elles i l'espai estigui correctament ventilat.
- És recomanable la disposició de banys específics per a cada grup de convivència o, en cas que no sigui possible, fer una neteja i desinfecció després de cada ús.
- A les hores dels àpats comparteixen taula sempre el mateix grup de persones usuàries, així com en les activitats que realitzen, fomentant a més el vincle personal, social i les interaccions entre els membres de la unitat de convivència

- Cal seguir mantenint l'espai de distanciament entre les persones usuàries, especialment quan entren en contacte amb l'exterior del centre.
- Cada grup de convivència disposarà de gerocultors o professionals referents, els quals seran sempre les mateixes persones i seran les encarregades de fer una vigilància activa dels possibles signes i símptomes de sospita de COVID-19 o d'altres descompensacions i de poder alertar els professionals en cas necessari.

Interacció amb l'entorn exterior

- El personal dels centres ha de preguntar a tots els visitants si tenen símptomes i quina és la seva situació en relació amb la COVID-19 abans de permetre l'entrada, i consultar, si escau, a l'equip d'atenció primària de salut corresponent.
- Tots els visitants o treballadors externs han de prendre les precaucions bàsiques quan entrin al centre. Això inclou rentat de mans, canviar-se la mascareta que portin de casa per una de nova, que sigui quirúrgica, esternudar o tossir en un mocador o colze, mantenir 1,5 metres de distància dels residents i evitar el contacte personal.
- El lliurament de les mercaderies s'ha de restringir a una única entrada. Si un contractista o el venedor ha d'entrar per deixar les seves mercaderies, el personal hauria de preguntar-li si tenen símptomes com ara febre, tos o dificultat per respirar. Si és algun d'aquests símptomes presents, no se'ls ha de deixar entrar sota cap concepte als centres
- Evitar les visites externes de qualsevol persona amb especial vulnerabilitat als efectes del SARS-COV-2: d'acord amb el Ministeri de Sanitat, els grups vulnerables i les condicions d'especial interès per a la COVID-19 són les persones amb diabetis, malaltia cardiovascular, inclosa hipertensió, malaltia pulmonar crònica, immunodeficiència, càncer en fase de tractament actiu, embaràs i majors de 60 anys, seguint l'estat de coneixements actuals i el principi de precaució. Si fos necessari facilitar alguna visita, seria en el moment de mínima o nul·la ocupació i sempre amb les precaucions de mascareta, higiene de mans....

Seguretat en la mobilitat i transport adaptat

- Cal adoptar mesures d'autoprotecció, d'higiene, neteja i desinfecció, distanciament i control de les persones usuàries del servei transport adaptat d'acord amb les mesures establertes en matèria de transport i mobilitat.
- Es recomana si és possible que l'accés de les persones usuàries al centre sigui a través de transport propi de la persona/família.
- S'ha d'establir una planificació de les entrades i sortides de manera esglaonada per evitar aglomeració en el moment d'entrada i sortida de persones al centre

Responsabilitats de la direcció dels centres i dels professionals a càrrec de les institucions

- La Direcció del centre ha d'elaborar el **pla de contingència** que pugui donar resposta a les situacions més freqüents previsibles en relació amb la COVID-19.
- No es podrà acceptar l'entrada al centre de cap persona usuària o professional dels serveis amb simptomatologia compatible amb COVID-19. En tal cas s'haurà de derivar a l'atenció primària perquè efectuïn el cribratge per PCR i determinin si pot rebre o prestar el servei i seguir les indicacions mèdiques i sanitàries pertinents.
- Davant l'aparició sobtada de símptomes d'una persona usuària o professional dins dels serveis d'atenció diürna caldrà **aïllar-la preventivament en un espai del centre** que permeti la seva protecció i distanciament físic, i s'haurà d'avisar al referent familiar o representant legal i coordinar-se amb l'equip d'atenció primària i comunitària de referència de la persona.

En cas de ser una persona usuària se l'haurà d'acompanyar en tot moment fins que se li hagi prescrit l'aïllament domiciliari i se'n faci càrrec un familiar o representant legal, o bé se l'hagi d'atendre amb caràcter d'urgència mèdica d'acord amb la clínica que presenti i amb les indicacions mèdiques rebudes de l'Equip d'atenció primària o del 061. La persona que l'acompanyi ha d'anar protegida amb mascareta FFP2 i haurà de rentar-se les mans cada cop que hagi

de tocar objectes de l'usuari o a l'usuari mateix. L'usuari ha de portar mascareta quirúrgica.

- En cas de persones amb simptomatologia COVID, la Direcció del centre ho haurà de comunicar al seu referent del Departament de Drets Socials. Si es confirma que la persona usuària té COVID-19, conjuntament amb l'EAP, Salut Pública i el Departament, s'haurà de procedir a realitzar l'estudi de contactes així com valorar el possible tancament del servei de centre de dia.
- Els centres han de conèixer i donar a conèixer a tots els seus treballadors com actuar si una persona usuària té símptomes.
- Les Direccions dels centres han d'establir un sistema regular de formació dels seus treballadors. Això ha d'incloure el coneixement sobre com actuar davant del risc de contraure el virus i l'entrenament en precaucions bàsiques.
- S'han d'utilitzar aquells mitjans que facilitin la comprensió de les accions que s'han de realitzar per evitar la transmissió del virus. Això inclou l'elaboració de cartells i fullets que s'han d'utilitzar com a recordatoris. Els podeu trobar disponibles a la pàgina de [material logístic de Canal Salut](#).
- Les Direccions dels centres han de posar a l'abast dels seus professionals els materials necessaris per a la prevenció i control com ara termòmetres, màscares, guants, ulleres, pantalles facials, sabó, solució de base alcohòlica pel rentat de mans, mocadors i tovalloles de paper i desinfectant de superfície.
- S'han d'atendre les necessitats de suport psicosocial i el benestar del personal mitjançant la comunicació regular amb informació actualitzada.
- El personal del centres ha de mantenir les famílies informades regularment de la situació del centre; així com de les mesures de prevenció que es duen a terme, podent fer-se mitjançant comunicació telefònica i telemàtica.
- S'impulsaran totes les mesures necessàries per que la informació dirigida a les persones usuàries tingui una bona accessibilitat física, sensorial i cognitiva.
- Facilitar els equips de protecció individual necessaris en cada cas:
 - o Treballs administratiu o d'atenció al públic: mascaretes quirúrgiques + distància de seguretat (1,5 metre) o mampares. Les mascaretes s'ha d'utilitzar en els desplaçaments per l'interior i en els espais de treball compartits. En el cas d'atenció al públic, l'usuari també haurà de portar

- masketa. Aquestes mascarettes les ha de proporcionar el centre i han de ser diferents de les que dugui el treballador per anar pel carrer.
- Guants de nitril o vinil només en cas que s'entri en contacte físic amb altres persones o s'hagin de tocar objectes compartits.
 - Mascarettes FFP2 en cas de treballadors que acompanyin un cas sospitós, o en cas que puguin entrar en contacte amb secrecions de la persona usuària. En aquest darrer cas també caldrà ulleres protectores o pantalla. Aquestes mascarettes les ha de proporcionar el centre i han de ser diferents de les que dugui el treballador per anar pel carrer.
- Garantir el subministrament i reposició en tot moment dels productes d'higiene i desinfecció com el gel hidroalcohòlic, sabó amb dosificador i paper per eixugar mans als serveis. Fer una revisió sistemàtica i diària dels estocs del material necessari per assegurar que existeix prou material de protecció pels professionals, les persones usuàries i les possibles persones acompanyants.
 - Disposar de cubells d'escombraries, amb bossa interior i tancament i obertura de pedal com a recipients de rebuig.
 - En cas de torns de treball, i per disminuir el risc de contagi entre torns, vetllar perquè les persones presencials coincideixin amb les mateixes en la sèrie prevista per torn.
 - Tenir previst un equip de suplències, en cas de necessitat per baixa o aïllament d'algun membre de l'equip.
 - Vetllar per una ventilació, neteja i desinfecció correctes dels despatxos, sales de formació i espais comuns segons recomanacions protocols vigents.
 - Incrementar la freqüència de neteja i desinfecció de les superfícies i objectes més usats: panys de portes, aixetes, respallers de cadires, entre d'altres. i garantir que els lavabos disposin de suficient sabó i/o solució hidroalcohòlica per netejar-se les mans i paper per eixugar-se.
 - En absència de la persona "responsable higienicosanitari", la persona responsable del servei, o aquella en qui delegui, assumirà la funció de responsable d'higiene i protecció sanitària per tal de vetllar pel compliment de les instruccions de forma sostinguda i amb accions de formació periòdiques en el temps.

Cribratges a professionals

Donada la situació actual de vacunació en la que s'espera un nivell alt de cobertura vacunal en els professionals que presten serveis en centres de dia, no es duran a terme estratègies de cribratge preventiu.

S'actuarà en cas de presentació de símptomes compatibles amb SARS-COV2, procedint a la realització del diagnòstic i mesures ja relacionades i comentades una vegada es determini la presència de malaltia o no.

Aquesta mesura es podrà adaptar segons la situació i les característiques de centre, i en funció de les indicacions de l'autoritat sanitària.

Annex 1: Serveis de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública

Serveis Territorials i Servei d'Urgències de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (SUVEC)

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública al Barcelonès Nord i Maresme

C. Roc Boronat, 81-95 (edifici Salvany) 08005 Barcelona

Telèfon 935 513 727

uve.bnm@gencat.cat

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública a Barcelona Sud

C. Feixa Llarga, s/n, 3a planta Antiga Escola d'Infermeria Hospital Universitari de Bellvitge

08907 l'Hospitalet de Llobregat

Telèfon 932 607 500 ext. 2208-2558

barcelonasud@gencat.cat

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública al Vallès Occidental i Vallès Oriental

Ctra. Vallvidrera, 38

08173 Sant Cugat del Vallès

Telèfon 936 246 432/33

epi.valles@gencat.cat

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública a la Catalunya Central

C. Muralla del Carme, 7, 5a pl. 08241 Manresa

Telèfons 938 753 381 / 938 726 743

uvercc@gencat.cat

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública a Girona

Plaça Pompeu Fabra, 1 (edifici de la Generalitat) 17002 Girona

Telèfon 872 975 666/ 872 975 565

epidemiologia.girona@gencat.cat

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública a Lleida i Alt Pirineu i Aran

C. Alcalde Rovira Roure, 2 25006 Lleida

Telèfon 973 701 600/634

epidemiologia.lleida@gencat.cat

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública al Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre

Av. Maria Cristina, 54 43002 Tarragona 44

Telèfons 977 249 613 / 977 249 625

epidemiologia.tarragona@gencat.cat

Unitat de Vigilància Epidemiològica de la Regió Sanitària Terres de l'Ebre

Plaça Gerard Vergés, 1 43500 Tortosa

Telèfon 977 495 512

epidemiologia.ebre@gencat.cat

Agència de Salut Pública Barcelona

Servei d'Epidemiologia (Barcelona ciutat) Pl. Lesseps, 1

08023 Barcelona

Telèfon 932 384 545

mdo@aspb.cat

Servei d'Urgències de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (SUVEC)

Telèfon: 627 480 828.

Laborables a partir de les 15 hores i les 24 hores el cap de setmana i festius.

suvec.salut@gencat.cat

Sub-direcció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública

C.Roc Boronat 81-95 (edifici Salvany) 08005 Barcelona

Telèfons 935 513 693 / 935 513 674

epidemiologia@gencat.cat

Annex 2: Llistat de comprovació de símptomes

Font: *Secretaria de Salut Pública del Departament de Salut*

Té algun d'aquests símptomes?

- Febre o febrícula
- Tos continuada o persistent
- Dificultat per respirar
- Falta d'olfacte de gust
- Mal de coll
- Calfreds
- Vòmits
- Diarrea
- Malestar
- Dolor muscular

Heu estat en contacte estret (conviure, tenir cura o haver estat a menys de 2 metres durant més de 15 minuts) amb una persona diagnosticada de malaltia per coronavirus (COVID-19) durant els 14 dies anteriors?

- Sí

Si heu marcat una o diverses caselles, **cal que eviteu sortir de casa** i que en horari d'atenció del vostre centre d'atenció primària, us poseu en contacte telefònic amb el vostre **centre d'atenció primària**. En cas contrari, truqueu al **061**.

Es recomana l'ús de l'aplicació mòbil [STOP COVID 19 CAT](#). per a seguiment de símptomes suggestius de la malaltia.

Bibliografia

- RESOLUCIÓ TSF/1312/2020, de 9 de juny, per la qual s'estableixen els criteris per a l'obertura de centres i serveis socials d'atenció diürna de persones grans i persones amb discapacitat, en aplicació de l'Ordre SND/399/2020, de 9 de maig, en la redacció donada per l'Ordre SND/414/2020, de 16 de maig.
https://dogc.gencat.cat/ca/pdogc_canals_interns/pdogc_resultats_fitxa/?action=fitxa&documentId=874855&language=ca_ES
- Mesures i recomanacions per a l'obertura dels serveis de Centre de dia per a gent gran en les fases de desconfinament per la COVID 19. Barcelona: Departament TASF, 2020
https://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/01departament/coronavirus/atencio_social_subapartat/20200603_-Mesures-i-recomanacions-Centres-de-Dia_GG.PDF
- Centers for Disease Control and Prevention. Nursing home care. Last reviewed March 11, 2016. <https://www.cdc.gov/nchs/fastats/nursing-home-care.htm>.
- Centers for Disease Control and Prevention. Preparing for COVID-19: long-term care facilities, nursing homes. Last reviewed March 21, 2020. <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/healthcare-facilities/prevent-spread-in-long-term-care-facilities.html>.
- Centers for Medicare & Medicaid Services. Center for Clinical Standards and Quality/Quality, Safety & Oversight Group. March 13, 2020. <https://www.cms.gov/files/document/qso-20-14-nh-revised.pdf>.
- Society for Post-Acute and Long-Term Care Medicine. Strategies for mitigating the emotional impact of COVID-19.
<https://paltc.org/sites/default/files/Strategies%20for%20Mitigating%20the%20Emotional%20Impact%20of%20COVID-19.pdf>.

- Centers for Disease Control and Prevention. Interim infection prevention and control recommendations for patients with suspected or confirmed coronavirus disease 2019 (COVID-19) in healthcare settings. <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/infection-control/control-recommendations.html>.
- Infectious Diseases Society of America Guidelines on Infection Prevention for Health Care Personnel Caring for Patients with Suspected or Known COVID-19. <https://www.idsociety.org/COVID19guidelines/ip>
- Woelfel, R; et al. Clinical presentation and virological assessment of hospitalized cases of coronavirus disease 2019 in a travel-associated transmission cluster. medRxiv 2020.03.05.20030502; doi: <https://doi.org/10.1101/2020.03.05.20030502>
- SEIMC. Consideraciones SEIMC para dar de alta a personal sanitario con COVID-19. (30 de març del 2020). SEIMC. Recomendaciones de SEIMC sobre el uso de las pruebas de detección de anticuerpos. (27 abril 2020)
- ACRA. Propostes de desconfinament. Barcelona: ACRA, 2020
- ACAD. Propostes de desconfinament. Barcelona: ACAD, 2020
- LA CONFEDERACIÓ. Pla de desescalada i reobertura de centres i serveis socials. Barcelona: LA CONFEDERACIÓ, 2020
- ECOM. Mesures per a la garantia dels drets de les persones amb discapacitat física en la desescalada. Barcelona: ECOM, 2020